

T.C.
UYUŞMAZLIK MAHKEMESİ
HUKUK BÖLÜMÜ

ESAS NO : 1986/14
KARAR NO : 1986/13

ÖZET : Kamulaştırmamız el atma nedeni ile uğranılan zararın tazmini istemi içeren davanın adli yargı yerinde görülmesi gerektiği hk.

K A R A R

Davacı : Şemsettin Yılmaz, Bölücek Köyü-ERBAA
Davalı : D.S.İ. Genel Müdürlüğü
Vekili : Av. Hüseyin Çınargil, DSİ.19. Bölge SIVAS
K O N U : Davalı idarenin haksız eylemi yüzünden uğranıldığı iddia olunan 139.000 lira zararın tazmini istemidir.

O L A Y : 1) Murisinden intikal eden taşınmazın 1981 yılında şeker pancarı ve tütün ektiğini iddia eden davacı; mahsulün yetiştirilip hasat edilir hale geldiği zamanda ve aynı yıl içinde, davalı idare tarafından taşınmazın içinden sulama kanalı geçirildiğini, bu yüzden gerek taşınmazın, gerekse ekili mahsulün tahrip edildiğini ileri sürerek, uğranılan zarar karşılığı 139.000 lira tazminatın davalıdan tahsil istemi ile 18-4-1984 günlü dilekçe ile adli yargı yerinde tazminat davası açmıştır.

2) Erbaa Asliye Hukuk Mahkemesi : 26-12-1984 gününde, 1984/189-776 sayılı ile; davacının taşınmazından, davalı idarece, kamulaştırma yapılarak sulama kanalı geçirildiği, bu esnada ekili mahsule zarar verilmesi nedeni ile tazminat davası açıldığı, kamulaştırma kararına uygun olarak geçirilen kanal yüzünden uğranılan zarara idarenin haksız fiilinin neden olmayıp, idari eylem ve işleminin neden olduğu, buna dayalı davanın ise, idari yargının görev alanına girdiği gerekçesi ile mahkemenin görevi dışında kalan davanın görev yönünden reddine karar vermiştir.

3) Bu kez davacı aynı istem ile ve 17-1-1985 günlü dilekçe ile idari yargı yerinde tam yargı davası açmış, dilekçedeki noksanlıklar yüzünden Sivas İdare Mahkemesi'nce, 5-4-1985 gününde, 1985/47-106 sayılı ile; dava dilekçesinin reddine karar verilmiş, 29-4-1985 günlü ve usulüne uygun olarak verilen dilekçe ile dava, Sivas İdare Mahkemesi'nde yenilenmiştir.

4) Sivas İdare Mahkemesi : 22-4-1986 gününde, 1985/207 sayılı ile; davacıya ait taşınmazın 20-4-1982 gününde kamulaştırıldığı, uğranıldığı iddia olunan zararın ise, 1981 yılında meydana geldiğinin anlaşıldığı, şu hale göre zarar kamulaştırmadan önce meydana geldiğinden, bu zarara yol açan eylemin; kamulaştırma kararına bağlanamayacağı ve haksız fiil niteliğinde olduğu, bu eylem nedeni ile uğranılan zararın ise,

Borçlar Kanunu hükümlerine göre tazmini gerektiği ve davada adli yargı yerinin görevli olduğu belirtilerek,görevli yargı yerinin tayini için 2247 Sayılı Yasa'nın 19.maddesi ne göre Uyuşmazlık Mahkemesi'ne başvurulmasına karar vermiştir.

5) Dosya; Sivas İdare Mahkemesi Başkanlığı'nın 7-5-1986 günlü,1985/207 sayılı yazısı ekinde 15-5-1986 tarihinde Uyuşmazlık Mahkemesi'ne intikal etmiştir.

İNCELEME VE GEREKÇE : Türk Ulusu adına Yargı yetkisini kullanan Uyuşmazlık Mahkemesi Hukuk Bölümü; Servet Tüzün'ün Başkanlığı'nda,Zekâi Üzdil,Şerafettin Seyhun,Güven Dinçer,Uzdem Akyüz,İlhan Köseoğlu ve Abdullah Demir'in katılmaları ile yaptığı, 23-6-1986 günlü toplantıda, geçici raportör Danıştay Tetkik Hakimi M.İlhan Dinç'in raporu ile dosyadaki belgeler ve Danıştay Başsavcılığı'nın 21-5-1986 günlü,1986/14 sayılı ve Cumhuriyet Başsavcılığı'nın 28-5-1986 günlü,T.M.473 sayılı ve davada adli yargı yerinin görevli olduğu yolundaki düşünce yazıları okunduktan;toplantıya,Danıştay Başsavcısı yerine katılan Savcı Tahsin Yağmurlu'nun ve Cumhuriyet Başsavcısı yerine katılan Yardımcı Umuş Çarifoğlu'nun yazılı düşünceler doğrultusundaki sözlü açıklamaları dinlendikten sonra gereği görüldüğü düşünöldü.

Dava; davalı idarenin,sulama kanalı yapımı sırasında,davalı taşınmazında giriştiği faaliyet sonucu,taşınmazda ekili bulunan mahsulün hasar görmesi yüzünden uğranıldığı ileri sürülen zararın tazmini istemi ile açılmıştır.

Görevli yargı yerinin belirlenmesi için; dava konusu zararın,idarenin idari bir işlem veya eylemine dayalı olup olmadığının,baska bir anlatımla,ortada kamulaştırma işleminden mi, yoksa kamulaştırmaz el atmadan mı doğan bir zararın bulunup bulunmadığının belirlenmesi gerekmektedir.

İncelenen dava dosyalarından,davacının taşınmazının davalı idarece 20-4-1982 tarihinde kamulaştırılmasına karar verililiği,kamulaştırma işlemlerinin tekemmül ettirilerek anılan kararın 22-4-1983 gününde ilqiliye tebliğ olunmak üzere Noterliğe tevdi edildiği,2-1-1984 gününde ise; kamulaştırılan taşınmazın satışı yapıldığında bedelinin ödeneceğinin davalıya bildirildiği,ancak; gerek dosyada bulunan 6-11-1984 günlü ve zarar miktarı ile nedeninin belirlenmesine ilişkin bilirkişi raporundan,gerekse mahallinde yapılan keşif sırasında dinlenen tanık beyanlarından,davacının taşınmazında;idarece kamulaştırılmadan önce pancar ve tütün ekili olduğu,sulama kanalı geçirilirken gerek kanalın açıldığı yerde,gerekse kanaldan çıkan hafriyatın yığıldığı yerde bulunan mahsulün zayi olduğunun belirtildiği anlaşılmaktadır.Bu duruma göre; davacı tarafından uğranıldığı ileri sürülen zararın; kamulaştırma tarihi olan 20-4-1982 tarihinden önce, 1981 yılında,davalı idarece yapılan kanal çalışmaları sırasında meydana geldiği ortaya çıkmakta,böylece davacının taşınmazına kanal açılmak ve kanaldan çıkan hafriyatın yığılması suretiyle, vaki müdahale ve bunun sonucu taşınmazdaki mahsulün hasara uğraması kamulaştırma kararına dayalı bulunmamaktadır.

...../.....

Hal böyle olunca, davacının zararının, mevzuatla öngörülen ve yöntemine uygun olarak yerine getirilen kamu hizmetinin yürütülmesi sırasında doğduğu kabul edilemez. Ortada davalı idarenin haksız fiil niteliğinde bir eylemi ve bunun sonucunda oluşturduğu zararları sürülen bir zarar mevcuttur. Bu duruma göre; anılan zarardan, idarenin Borçlar Kanunu'nun haksız fiile ilişkin 41. maddesine göre sorumlu olup olmadığı sorunu ortaya çıkmakta, ve bu hukuki sorunun çözümünün ise, özel hukuk hükümlerini ve binaenince olayın Borçlar Kanunu'nun anılan maddesini uygulayacak olan adli yargı yerine ait olduğu kuşkusuz bulunmaktadır.

Esasen, Uyuşmazlık Mahkemesi'nin konuya ilişkin ve istisnâsiz el atmalarda oluşan zararların adli yargı yerinde görülmesine dair istikrar kazanan içtihatları da bu merkezdedir. (17-3-1986 günlü, 19050 Sayılı Resmi Gazete'de yayınlanan Uyuşmazlık Mahkemesi Hukuk Bölümü'nün 9-12-1985 günlü, 1985/27-33 sayılı kararı)

Açıklanan nedenlerle, davada adli yargı yeri görevli bulunduğundan, Sivas İdare Mahkemesi'nin 22-4-1986 günlü başvurusunun kabulüne ve Erbaa Asliye Hukuk Mahkemesi'nin 26-12-1984 günlü, 1984/189-776 sayılı görevsizlik kararının kaldırılmasına karar verilmelidir.

SONUÇ : Anlaşmazlığın, niteliğine göre Adli Yargı yerinde çözülmesi gerektiğine, bu nedenle, Sivas İdare Mahkemesi'nin başvurusunun kabulüne, Erbaa Asliye Hukuk Mahkemesi'nin 26-12-1984 günlü, 1984/189-776 sayılı görevsizlik kararının kaldırılmasına, 23-6-1986 gününde kesin olarak oybirliğiyle karar verildi.

Başkan
Servet Tüzün

Bu kararın Resmi gazete'de
yayını uyg...

Başkan

S.Y.

Uye
İ. Zekâi Üzdil

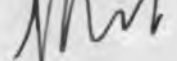

Uye
Güven Dinçer

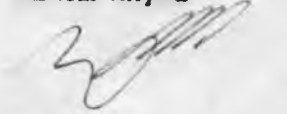

Uye
İlhan Köseoğlu

Uye
Şerafettin Seyhun

Uye
Uzdem Akyüz

Uye
Abdullah Demir